

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
dovolujeme si Vám zaslat výzvu k účasti na konferenci

Bezpečnost a film (krimi)

Termín: **2. prosince 2021**

Místo: **Pracovna – Laskafe, Vlkova 36, Praha 3**

Deadline pro přihlášení příspěvků: **15. července 2021**

Kontakt pro zaslání příspěvků: **Petr Kopal, petr.kopal@ustrcr.cz**

Konferenční příspěvky se stanou základem pro kolektivní monografii, tedy pro devátý díl edice Film a dějiny.

Šesté pokračování konference projektu Film a dějiny

V roce 2019 vyšla kolektivní monografie [Kráľ Šumavy: komunistický thriller](#) (Academia – ÚSTR – Casablanca), analyzující Kachyňovo „dobrodružné drama“ z roku 1959 a dotýkající se i žánrové problematiky v socialistické kinematografii (kulturněpolitictí pracovníci si postupně uvědomili, že film v pravém smyslu propagandistický musí být především divácky atraktivní). Nabízí se tu jeden z možných podnětů k diskusi a konference by tak mohla na zmíněnou publikaci částečně navázat. Kromě toho, paralelní či komplementární jsou další výzkumné projekty ÚSTR, které se zabývají dějinami státobezpečnostních složek v letech 1945–1989.

Bezpečnost – proklamovaná a na odiv stavěná priorita (zásluha, záminka) totalitních či autoritativních režimů, „vlád pevné ruky“ – a („ze všech umění nejdůležitější“) **film**. Vymezení tématu volíme poměrně široké: „Bezpečnost veřejná, státní i osobní: krimi v socialistické kinematografii.“ Za primární pokládáme Bezpečnost – SNB, VB, StB – a „její“ žánry: krimi či detektivku, dobrodružný, pseudo-western či eastern, thriller... Jde nám o příslušné žánry v zestátněné čs. kinematografii, počínaje vyloučením tradičních populárních žánrů z filmové produkce a distribuce, k němuž došlo po roce 1948 (na základě usnesení ÚV KSČ „o tvůrčích úkolech československé kinematografie“), a pokusy o resuscitaci „dobrodružného“ filmu v 50. letech. Srovnávací kontext socialistické krimi, počínaje tou sovětskou, zde má samozřejmě také své místo. Ale nedosti na tom: K hlavním bezpečnostním čili mocenským nástrojům v moderní společnosti patří rovněž věda, a zvláště medicína („biopolitika“). Zde se nabízí téma spolupráce státních složek zajišťujících bezpečnost, jakož i téma konkrétních krizových situací (jako třeba

„smrtících epidemií“), které do hlavní role obsazují právě zdravotnický aparát s jeho „totálními institucemi“. Nemocnici lze navíc chápat jako pilíř a obraz veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti a vůbec mocenského systému. („Normalizace“ má tak své podobenství v dobovém televizním seriálu z nemocničního prostředí. Filmové reprezentace stalinismu, ať už se jedná o zjevné glorifikace nebo o kritické alegorie typu Abuladzeho *Pokání*, reflektují zase totální operaci čili transformaci lidského individua k uniformnímu obrazu „nového člověka“, resp. způsob, jímž „se stalinismus usadil v rodinné buňce a rozbujel se v těle celé společnosti“.) Ačkoli tento „vědecký“ aspekt už otevírá jinou svébytnou, podivnou Zónu, snad i do ní se nám podaří a vyplatí (když ne proniknout, tedy alespoň) nahlédnout...

Za projekt Film a dějiny (ÚSTR)

Petr Kopal, Ph.D.

Jaroslav Pinkas, Ph.D.